

Til menighetsråd, kirkelige fellesråd, proster, bispedømmeråd

Om kirkevalget 2015

Økonomiske rammer, valgregler, prøveordninger, valgmodul og utfyllende bestemmelser

Innhold:

[1. En tidlig start](#)

[2. Økonomiske rammer](#)

[3. Valgreglene – nytt ved Kirkevalget 2015](#)

[4. Prøveordninger](#)

[5. Valgmodulen – frister, innføring i manntall, elektronisk rapportering](#)

[6. Fastsettelse av utforming av stemmesedler og konvolutter](#)

1. En tidlig start

Det nærmer seg igjen kirkevalg. Selv om valgperiodene nå er tilbake til normalordningen med fire år, er det sikkert noen som synes Kirkevalget 2015 har kommet i gang tidlig. Dette kommer av at reglene for valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet er endret slik at hele valgprosessen må begynne to måneder tidligere enn før. Dette er grunnen til at det har vært valgaktivitet allerede, selv om det fremdeles er 2014. De fleste prostivise møter for valg av medlemmer til nominasjonskomiteene for bispedømmerådsvalgene er avholdt, og noen steder har det vært gjennomført kurs på samme møte. Fremskyndingen gjelder bare prosessen med valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet. Prosessen for valg av menighetsråd følger i all hovedsak den samme tidsplanen som tidligere. Det er likevel å håpe at den tidlige starten for prosessen med valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet vil gjøre at mange menighetsråd kommer i gang med lokalt valgarbeid tidlig, slik at Kirkevalget 2015 blir et godt planlagt og etter hvert godt gjennomført kirkevalg.

På grunn av den tidlige starten er også produksjon av valghåndbok fremskyndet noe. Den er allerede tilgjengelig på www.kirkevalget.no, og ankommer alle menighetskontor innen midten av desember.

2. Økonomiske rammer

Regjeringen sitt forslag til statsbudsjett for 2015 ble offentliggjort 8. oktober. Departementet legger i statsbudsjettet (stortingsproposisjon 1 S) til grunn de samme økonomiske rammer for Kirkevalget 2015 som de to foregående kirkevalgene. Samlet bevilgning inkludert prisjustering er for Kirkevalget 2015 foreslått til 81,5 mill. kroner. Det er ikke gjort noen endringer med tanke på hvilke formål bevilgningen skal brukes til.

Det er nå fastsatt et budsjett med en tildeling til de lokale menighetene på 27 mill. kroner. Tilsvarende som sist skal tildelingen baseres dels på tilskudd pr stemmeberettigede medlem og dels på planlagt aktivitet med tanke på valgdager, valgkretser og åpningstider. Disse opplysningene skal legges inn i valgmodulen innen 1. juni 2015. Det tas forbehold om endelig fastsetting av fordelingsnøkkel. Tildelingsbrev vil gå ut i slutten av juni 2015.

Det er fra departementets side ikke gitt eksplisitte føringer på bruken av disse midlene lokalt. Ved valget i 2009 skulle tildelingen fordeles mellom fire hovedområder; godtgjøring til valgfunksjonærer, informasjonstiltak, valgmateriell og lokal valgadministrasjon. Dette har vært retningsgivende for de senere kirkevalgene. Det skal rapporteres for bruken etter ordinære prosedyrer. Kirkerådet vil også denne gangen utarbeide et eget rapporteringsskjema.

Kirkerådet tar forbehold om endelig behandling av statsbudsjettet.

3. Valgreglene – nytt ved Kirkevalget 2015

Som i 2011 finner kirkevalget sted samtidig med kommune- og fylkestingsvalget, dvs. (13.-) 14. september 2015.

Det ble i 2013 gjort en del endringer i kirkeloven, blant annet i de paragrafer som omhandler valg. Mange av disse endringene er bestemmelser som ble prøvd ut i valgene under kirkeforlikperioden. Med bakgrunn i lovendringene er det nå utarbeidet nye valgregler. Disse er i stor grad basert på de særskilte valgreglene fra Kirkevalget 2011, men det er gjort noen endringer – særlig i reglene for valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet. Valgreglene er gjengitt i valghåndboka og finnes også her:

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2014-04-08-1369> og

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2014-04-08-1370>.

Lovendringer

- Stemmerettsalderen er nå *lovbestemt* til 15 år (valgbarhetsalderen er fortsatt 18 år)
- Det er lovbestemt at valgene skal holdes samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet av, valg til Stortinget eller fylkesting og kommunestyre
- Antall leke medlemmer som skal velges til bispedømmeråd og Kirkemøtet er fastsatt til sju, hvorav minst fire velges direkte av bispedømmets stemmeberettigede medlemmer. Disse skal velges ved flertalls- eller forholdstallsvalg.
- Det er lovbestemt at Kirkemøtet består av bispedømmerådene og ett medlem valgt av Kirkemøtet. Kirkemøtet har bestemt at dette medlemmet er leder av Samisk kirkeråd.

Generelle regelendringer

- Ikke lenger mulig å stryke kandidater på listene.
- Antall tilleggsstemmer er begrenset oppad til maksimalt tre.
- Antall navn som kan føres opp på stemmeseddelen (flertallsvalg) eller føres over fra andre lister (forholdstallsvalg), er også begrenset oppad til maksimalt tre.

Valg av menighetsråd

- Kandidater skal være forespurte før de kan nomineres til en kandidatliste
- Det er krav om utlysning av supplerende nominasjon i de tilfeller der det er for få kandidater på nominasjonskomiteens liste (og det ikke foreligger andre lister)

Valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet

- Valget skal foregå som flertallsvalg (der det er én liste) eller forholdstallsvalg (der det er flere lister). Dermed blir framgangsmåten ved stemmegivning lik ved menighetsrådsvalg og valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet. Det er med dette åpnet for alternative lister også ved valg av leke kandidater til bispedømmeråd/Kirkemøtet.
- Mulighet for supplerende nominasjon videreføres i de tilfeller der det bare foreligger én liste (flertallsvalg)
- *Valgrådet* avgjør hvilke aktuelle kirkelige spørsmål som skal forelegges kandidatene (i 2011 var dette nominasjonskomiteens oppgave)

Indirekte valgomgang i fire bispedømmer

Det er lagt til bispedømmerådene å avgjøre om alle de sju leke medlemmene av bispedømmerådet skal velges ved direkte valg, eller om det skal være en kombinasjon der fire velges ved direkte valg og tre velges ved indirekte valg. Bispedømmerådene har allerede gjort beslutning om dette for Kirkevalget 2015, og fordelingen er som følger:
Bare direkte valgomgang: Oslo, Borg, Hamar, Stavanger, Nidaros, Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland bispedømmer
Både direkte og indirekte valgomgang: Tunsberg, Agder og Telemark, Bjørgvin og Møre bispedømmer
Direkte valgomgang gjennomføres samtidig med menighetsrådsvalget. Ved indirekte valgomgang er det menighetsrådsmedlemmene som stemmer. Dette skjer i et menighetsrådsmøte i løpet av november.

Endrede frister

Som allerede nevnt er en rekke frister endret ved Kirkevalget 2015. Alle frister finnes i sjekklistene i valghåndboken.

4. Prøveordninger

Valg på halve menighetsrådet annethvert år

Denne prøveordningen har nå vært evaluert. Mange menigheter har vært fornøyde med selve ordningen, men de store endringene som har skjedd med kirkevalgene fra og med valget i 2009 har vært svært vanskelig å kombinere med ordningen. Det er derfor besluttet at prøveordningen med valg av halve menighetsrådet annethvert år avsluttes. Dette betyr at alle menighetsråd skal ha samtlige plasser på valg i 2015.

Forsøk med sammenslåtte menighetsråd

Forsøk med sammenslåtte menighetsråd som er i gang, kan igjen forlenges for en ny valgperiode. Eget brev vil bli sendt til menighetsrådene dette gjelder.
Menigheter som ønsker å forlenge forsøket, må sende melding til Kirkerådet med kopi til bispedømmerådet innen 1. februar 2015. Menigheter som ønsker å starte opp forsøk med sammenslåtte menighetsråd må sende søknad til Kulturdepartementet med kopi til bispedømmerådet og Kirkerådet. Søknaden kan sendes via Kirkerådet for å spare tid i saksbehandlingen.

Søknaden må inneholde:

- beskrivelse av forutgående prosess og formålet med forsøket
- vedtak i menighetsråd om å søke om forsøk
- uttalelse fra menighetsmøtet

- uttalelse fra prosten hvor synspunkter fra prestene fremgår
- informasjon om representasjon fra de ulike menighetsrådene

Det må foreligge en beskrivelse av hvordan økonomiske forhold og regnskapsføring skal være mellom partene i forsøksperioden, og hvordan dette er tenkt etter forsøkets avslutning. Forsøk som er kommuneovergripende må også si noe om hva som er tenkt med tanke på fellestrådsfunksjoner i forsøksperioden.

5. Valgmodulen – frister, innføring i manntall, elektronisk rapportering

Til Kirkevalget 2015 vil det bli utarbeidet en helt ny teknisk løsning for valgmodul og andre moduler tilknyttet medlemsregisteret. Dette fordi den gamle løsningen er basert på en teknologi som er utdatert. Nye moduler vil bli utarbeidet med samme teknologi som eKirkebok, og dette vil bli samlet i én portal. Valgmodulen skal være klar for bruk i begynnelsen av februar. Det er viktig at den gamle valgmodulen *ikke* brukes, fordi denne fremdeles er programmert til å registrere kun opplysninger for menighetsrådsvalget 2013. Kirkerådet vil komme tilbake med mer informasjon om denne fornyelsen.

Arbeidet med utsending av valgkort til alle kirkelige stemmeberettigede, utarbeidelse av manntall, generering av stemmesedler, registrering av valgdeltakelse og valgresultater er videre avhengig av at det blir gitt nødvendige opplysninger i valgmodulen innen de nødvendige frister. Kirkerådet har derfor fastsatt følgende frister for tilretteleggingen av valget:

1. jun. 2015 Frist for registrering i medlemsregisterets valgmodul av lokale opplysninger om tid og sted for forhåndsstemming og valgting (MR – direktevalg BDR og KM). Ansvarlig: Valgstyret (menighetsrådet)/registeransvarlig.
1. jun. 2015 Frist for å legge kandidatlisten(e) inn i medlemsregisterets valgmodul i de menigheter det ikke er supplerende nominasjon. Ansvarlig: Valgstyret (menighetsrådet)/ registeransvarlig.
1. jun. 2015 Frist for å føre inn ytterligere kandidatopplysninger og bilde i CV-modulen. Ansvarlig: Valgstyret (menighetsrådet)/ registeransvarlig.
10. jun. 2015 Frist for å legge kandidatlisten inn i medlemsregisterets valgmodul i de menigheter det er supplerende nominasjon. Ytterligere kandidatopplysninger og bilde i CV-modulen skal legges inn samtidig. Ansvarlig: Valgstyret (menighetsrådet)/ registeransvarlig.
15. jun. 2015 Frist for å sende oppdaterte opplysninger om hvem som har stemmerett som prest og som lek kirkelig tilsatt til menighetenes valgstyret. Ansvarlig: Prost/kirkeverge.
10. aug. 2015 Frist å føre inn i manntallet (valgmodulen) opplysninger om hvem som har stemmerett som prest og som lek kirkelig tilsatt. Ansvarlig: Valgstyret (menighetsrådet)/ registeransvarlig.
10. aug. 2015 Kirkerådet sender ut valgkort senest innen denne dato.
16. sept. 2015 Frist for registrering i valgmodulen av antall stemmer ved direkte valg/valgomgang (leke medlemmer). Dette skal skje omgående etter valgdagen, men senest 16. september 2015. Ansvarlig: Valgstyret (menighetsrådet)/registeransvarlig.
16. sept. 2015 Frist for registrering i valgmodulen av valgresultatet i menighetsrådsvalget. Dette skal skje omgående etter valgdagen, men

senest 16. september 2015. Ansvarlig: Valgstyret
(menighetsrådet)/registeransvarlig.

1. okt. 2015 Siste frist for rapportering av utfyllende data om valget i valgmodulen.
Ansvarlig: Valgstyret (menighetsrådet)/registeransvarlig.

6. Fastsettelse av utforming av stemmesedler og konvolutter

Som et ledd i å forberede de praktiske sidene av Kirkevalget 2015, har Kirkerådet fastsatt følgende bestemmelser om utforming av stemmesedler og konvolutter, jf. *Regler for valg av menighetsråd* §§ 8-1, 8-4 og 8-5 og *Regler for valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet* § 2-10:

1. Stemmeseddel for valg av menighetsråd genereres som pdf-fil og skrives ut fra valgmodulen i Den norske kirkes medlemsregister. Malen vil inneholde den nødvendige veiledning til velgeren. Stemmeseddel vil også være tilgjengelig for nedlastning på www.kirkevalget.no/ www.kyrkjevalet.no. Kun stemmeseddel generert fra valgmodulen eller stemmeseddel lastet ned fra kirkens nettsider kan benyttes. Stemmesedlene skal være skrevet ut eller trykket opp på alminnelig hvitt papir.
2. Stemmeseddel for valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet genereres som pdf-fil og skrives ut fra valgmodulen i Den norske kirkes medlemsregister. Malen vil inneholde den nødvendige veiledning til velgeren. Stemmeseddel vil også være tilgjengelig for nedlastning på www.kirkevalget.no/ www.kyrkjevalet.no. Kun stemmeseddel generert fra valgmodulen eller stemmeseddel lastet ned fra kirkens nettsider kan benyttes. Stemmesedlene skal være skrevet ut eller trykket opp på lys grønt papir. Papiret skal være så lyst at teksten er godt leselig.
3. Stemmeseddelkonvoluttene til valg av menighetsråd skal være hvite, ugjennomsiktige konvolutter i format C5. Konvoluttene kan ha påtrykt soknets navn.
4. Stemmeseddelkonvolutter til valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet skal være fargede, ugjennomsiktige konvolutter i format C5. Fargen er valgfri.
5. Omslagskonvolutter skal være i format B5. Disse kan være hvite eller fargede, men det skal bare benyttes én type/farge i det enkelte sokn.

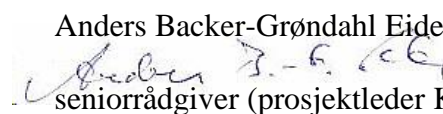
Stemmeseddelkonvolutter og omslagskonvolutter benyttes ved forhåndsstemming og i spesielle situasjoner på valgdagen, jf. *Regler for valg av menighetsråd* §§ 9-7, 9-8 og 10-4 femte og sjette ledd.

Med ønske om en god adventstid!

Oslo, 12. desember 2014

Jens-Petter Johnsen

direktør

Anders Backer-Grøndahl Eide

seniorrådgiver (prosjektleder Kirkevalget 2015)